

Orienteringssag

Til Økonomiudvalget

Status på medlemsforslag om fredning af Amagerbanen ved Uplandsgade

Resumé

Økonomiforvaltningen giver en status på arbejdet med en fredningssag for området omkring Amagerbanen. En undersøgelse af områdets naturtyper har fundet naturmæssige værdier med betydning på lokalt plan. På opfordring fra Amager Øst Lokaludvalg sættes sagen foreløbigt i bero, for at afvente resultatet af en dialogproces mellem grundejer og områdets brugere. Sagen er til orientering.

Problemstilling

Borgerrepræsentationen pålagde ved medlemsforslag den 4. juni 2020 Økonomiforvaltningen at rejse en fredningssag efter naturbeskyttelsesloven for Amagerbanens tidligere areal ved Uplandsgade i dialog med Danmarks Naturfredningsforening (DN). Medlemsforslaget er vedlagt i sin helhed som bilag 1.

De matrikler, som medlemsforslaget omhandler, er ejet af DSB Ejendomsudvikling A/S, Metroselskabet A/S og for en mindre dels vedkommende Københavns Kommune. Det bemærkes, at området ikke er udlagt til byudvikling i kommuneplanen, men er udlagt til offentlige rekreative formål.

Løsning

I henhold til medlemsforslaget har Økonomiforvaltningen været i dialog med DN Danmarks administration og DN København om sagen. Økonomiforvaltningen har derudover fået undersøgt og vurderet de kulturhistoriske og naturmæssige værdier i området for at belyse grundlaget for en fredningssag. Økonomiudvalget blev orienteret om resultaterne af kortlægningen af de kulturhistoriske værdier den 18. marts 2021.

Kortlægning af naturværdier

Kortlægningen af naturværdierne i området blev gennemført af et eksternt konsulentbureau (bilag 2). Kortlægningen beskriver, at området kan karakteriseres som en kombination af krat- og overdrevslignende områder, hvoraf nogle har højere naturmæssig

25-03-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 215

Dokumentnummer i F2
1091452

Sagsnummer eDoc
2022-0005618

Sagsbehandler
Frederik Ellegaard Haukrogh

værdi end andre. I rapporten fremhæves områdets forekomster af dødt ved, grusarealer og variation af blomster som grundlag for vilde bier og andre insekter. Kortlægningen har fundet enkelte relativt sjældne insekt- og plantearter, som er bemærkelsesværdige på lokalt plan. Der er ikke fundet arter med beskyttede levesteder eller truede arter, men der vurderes at være potentiale for tilstedeværelse af enkelte sjældne eller truede arter.

Kortlægningens resultater vil indgå i det videre arbejde med at håndtere medlemsforslaget.

Henvendelse fra Amager Øst Lokaludvalg om dialogproces

Økonomiforvaltningen har modtaget en henvendelse fra Amager Øst Lokaludvalg med en anmodning om, at sagen om fredning af Amagerbanen sættes i bero (bilag 3). Dette skyldes, at lokaludvalget er blevet inddraget i en dialogproces mellem grundejer og brugerne af området igangsat af ejendomsudvikleren Kilden og Hindby.

Økonomiforvaltningen er blevet oplyst, at ambitionen fra Kilden og Hindby er at udvikle et projekt, som også brugerne af området er tilfredse med. Brugere, som omfatter Amagerbanens Venner og Haveforeningen ved Amagerbanen, inddrages i projektudviklingen gennem en række workshops frem mod sommeren 2022.

Da brugernes bekymring for fremtidig byudvikling af området var en af hovedmotivationerne bag medlemsforslaget, vurderer Økonomiforvaltningen, at det vil være hensigtsmæssigt for sagens belysning at afvente dialogprocessens resultat. Økonomiforvaltningen har derfor besluttet at udskyde fremtidige beslutninger i sagen til efteråret 2022. Udskydelsen har ikke betydning for, om der efterfølgende kan rejses en fredningssag for området ved Amagerbanen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Økonomiforvaltningen vil afvente resultatet af dialogen mellem grundejer og brugerne af Amagerbanens areal. Derefter vil Økonomiforvaltningen fremlægge en sag for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen omkring den videre håndtering af medlemsforslaget.

Bilag

Bilag 1. Medlemsforslag om fredning af Amagerbanen ved Uplandsgade

Bilag 2. Notat vedr. kortlægning af naturtyper på Amagerbanen,
Københavns Kommune, Natur360

Bilag 3. Henvendelse ang. fredningssag om DSB-grunden ved
Amagerbanen

23. Medlemsforslag om fredning af Amagerbanen ved Uplandsgade (2020-0106807)

Medlemsforslag

Det forslås,

1. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen med inddragelse af andre relevante forvaltninger at rejse en fredningssag vedr. Amagerbanens gamle område på Uplandsgade for fredningsnævnet hurtigst muligt,
2. at Borgerrepræsentationen pålægger Økonomiforvaltningen med inddragelse af andre relevante forvaltninger at gå i dialog med Danmarks Naturfredningsforening med henblik på efterfølgende at rejse fredningssagen sammen,
3. at fredningssagen rejses med baggrund i en dialog med DSB, Haveforeningen ved Amagerbanen, Amagerbanens Venner, Amager Øst Lokaludvalg og andre lokale interessenter om det nærmere indhold af fredningen.

(Stillet af SF, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og løsgænger Niko Grünfeld)

Motivering

Siden DSB i slutningen af marts opsagde nyttehaveerne og andre lejere langs de sidste rester af Amagerbanen på Uplandsgade, har der været mange klare meldinger fra rådhuset. Området er i dag udlagt som rekreativt område, med Kommuneplanrammen O1. Desværre er DSB's linje tilsyneladende, at de vil bygge på grunden, og de har tidligere fremvist skitser for det. Det giver grund til at frygte, at området vil blive ryddet for natur, skinner og haver - og vente på bedre tider, hvor de kan få ændret rammen.

Selvom området er udlagt som rekreativt område i kommuneplanen, er det ikke tilstrækkeligt til at sikre områdets værdier. Grundejerne kan uden videre rydde område for meget af det, der i dag giver det værdi - herunder grønne krat, nyttehave og skinner. Tidligere er der allerede ryddet en stor del af krattet mod Uplandsgade.

Det kan hindres, hvis området fredes, og det gælder allerede, når fredningssagen rejses. Når en fredningssag er rejst, må DSB og andre grundejere ikke rydde området.

Både Københavns Kommune og Danmarks Naturfredningsforening kan rejse en fredningssag. Kommunen kan tage det indledende skridt. Det vil styrke fredningsforslaget, hvis kommunen og Danmarks Naturfredningsforening efterfølgende udarbejder fælles forslag med det nærmere indhold.

Området er værd at bevare: Det er en grøn kile, som forbinder andre grønne områder. Det rummer rekreative arealer, skæve boliger, jernbane- og industrihistorie, biodiversitet og traditionsrige nyttehaver.

Mange af de kvaliteter er der blevet færre af i København de seneste år.

I takt med boligudviklingen er der brug for flere grønne åndehuller, hvilket der i Kommuneplan 19 er kommet nyt fokus på.

Muligt indhold af fredning

Bestemmelserne i en fredning er yderst fleksible. Fx er Amager Strandpark fredet, med bestemmelser om mulighed for butikker, foreningshuse, osv. Dvs. en fredning kan have både en bevarende og udviklende funktion.

En fredning af Amagerbanen skal sikre:

- Adgang for alle, og sammenhæng på langs og på tværs: Amagerbanens gamle linje er den grønne korridor, der binder Amagerbrogade sammen med Kløvermarken og videre ud til kysten og forbinder Holmbladsgade kvarteret i syd med Kløvermarken i nord.
- Fortsat mulighed for nyttehaver og social/skæve boliger på grunden. Funktioner som byen mangler i stigende grad.
- Bevare skinnerne og jernbanehistoriske elementer - og udvikle området med besøgs-elementer, så flere kan opleve industrihistorien. Området omkring Uplandsgade er den sidste rest af Amagers industrihistorie.
- Sikre naturen og biodiversiteten i området, herunder blandingen af buske, krat og åbne arealer, samt de gamle træer. De gamle banestrækninger i Danmark er kendetegnet ved en særligt høj biodiversitet.
- Udvikle de rekreative muligheder, med fx en legeplads og andet, som kan passe ind i områdets karakter.
- Sikre bedre passage og åbninger fra området og ud til den vestlige del af Kløvermarken.

Fredningsområde

Området, der bør fredes udgøres af matriklerne 610 og 609.

Af hensyn til fastholdelse af eksisterende baneforløb ud til Prags Boulevard og Raffinaderivej medtages den vestlige del af matr. 427.

I fredningen kan det overvejes at inddrage matr. 369 langs Uplandsgade

Beslutning

Medlemsforslaget blev vedtaget med 50 stemmer imod 0. 5 medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, Ø, Å, B, F, C, O og Niko Grünfeld (Løsgænger).

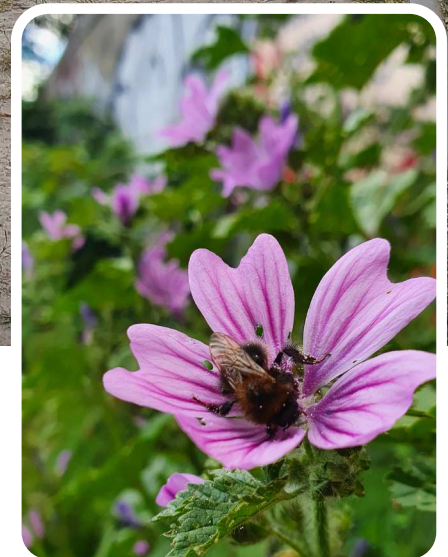
Undlod at stemme: V.

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

”Venstre har stor veneration for Amagerbanen og mener, at det har stor lokal værdi, at banen og de omkringliggende naturarealer bevares. Vi mener dog, at dette kunne være sikret i en dialog med grundejeren, hvorimod en fredning af en tredjemands grund er et endog meget voldsomt og indgribende skridt. Af respekt for ejendomsretten undlader vi derfor at stemme for forslaget.”

Notat vedr. kortlægning af naturtyper på Amagerbanen, Københavns Kommune

2021

Felt og afrapportering udført af: Dan H. Wang og
Anders N. Michaelsen, Natur360
Rekvirent: Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune

August 2021

Indhold	
Baggrund	3
Kortlægning af naturtyper	4
Beskrivelser af delområder	5
Delområde 1	5
Delområde 2	8
Delområde 3	11
Delområde 4	14
Amagerbanens haver	15
Fredede, rødlistede og andre særligt bemærkelsesværdige arter	17
Flagermus og andre arter på habitatdirektivets bilag IV	18
Samlet vurdering	19
Kilder	20

Kolofon

Titel: Notat vedr. kortlægning af naturtyper på Amagerbanen, Københavns Kommune - 2021

Version: 3

Udarbejdet af: Dan Hua Wang og Anders N. Michaelsen, Natur360

Rekvirent: Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune

Layout: Johanne Bak, Natur360

Fotos: Natur360

Forside: Amagerbanen og hushumle fouragerende i alm. katost.

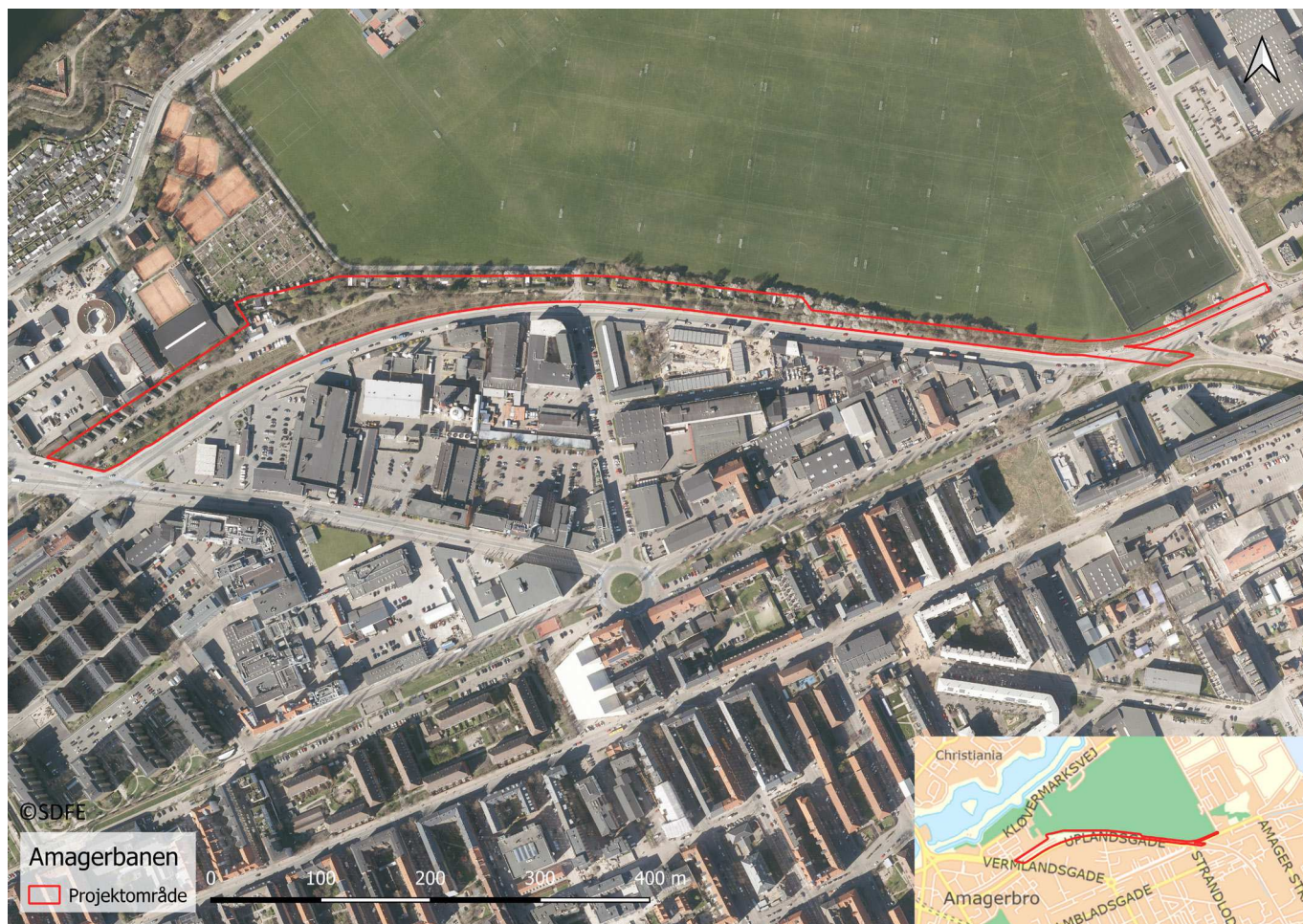
Baggrund

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune godkendte den 4. juni 2020 et medlemsforslag om at forsøge at frede området ved Amagerbanen langs Uplandsgade. Baggrunden for medlemsforslaget er bl.a. et ønske om at sikre naturen og biodiversiteten, at bevare skinnerne og industrihistorien, at udvikle de rekreative muligheder i området samt at sikre den fortsatte mulighed for nyttehaver.

Området søges fredet efter mulighederne i Naturbeskyttelsesloven og i den forbindelse ønskes der en beskrivelse af naturtyperne og naturkvaliteten samt evt. særligt værdifulde elementer i området (både på jernbanestrækningen, på de ubebyggede arealer og i tilknytning til havelodderne). Formålet er at underbygge fredningsforslaget og kvalificere udarbejdelsen af fredningsbestemmelserne, bl.a. ved at klarlægge, hvor de største naturværdier findes og hvor der evt. vil kunne ske ændringer indenfor fredningsområdet, uden at naturværdierne forringes betydeligt.

Derudover ønskes der en vurdering af, om området kan forventes at være levested for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV, eksempelvis padder eller flagermus.

Kort 1 – oversigt over projektområdet

Kortlægning af naturtyper

Området langs Amagerbanen er blevet besøgt i alt 3 gange. D. 15/6, d. 21/6 og igen d. 28/7-2021. Ved de to første besøg blev naturtyperne kortlagt og områder med særligt potentiale mht. naturværdi samt værdifulde strukturer og elementer, som dødt ved, træer med veteranstruktur¹ og eventuelle hulheder blev registreret.

Området blev for overskuelighedens skyld inddelt i 4 mindre delområder. Delområderne rummer meget de samme eller lignende naturtyper, men blev opdelt på baggrund af nogle lidt forskellige elementer, herunder bl.a. tilgroningsstadier, tilstedeværelse af den asfalterede sti og nyttehaverne. Delområderne er skitseret på kort 2.

Der er for hvert delområde udarbejdet en floraliste med de observerede plantearter, ved gennemgang af hvert delområde. Der er ikke lavet en udtømmende artsliste, men alle særlige arter er noteret herunder særligt positive arter, invasive arter samt evt. en vurdering af de enkelte arters tilhørsforhold på til naturtyperne og i Danmark. Der er bl.a. flere arter der er kommet til Danmark som haveplanter og som med tiden har naturaliseret sig. Derudover blev der lavet en subjektiv vurdering af hvert delområdes naturtilstand.

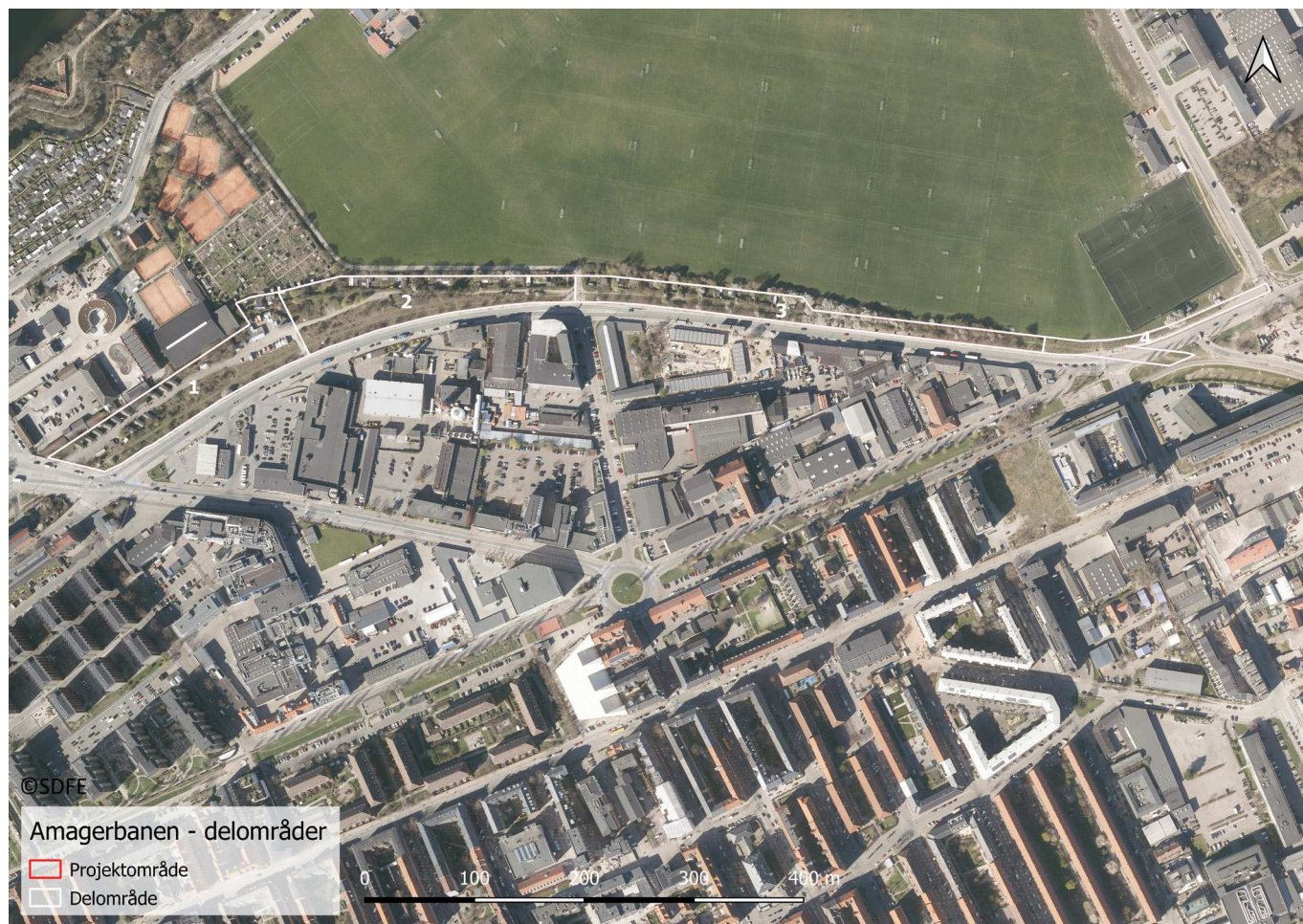
Der er ikke foretaget en systematisk kortlægning eller registrering af insekter og andre hvirvelløse dyr. Observerede arter af insekter er dog noteret under registrering af naturtyper og evt. fotograferet, da nogle af arterne fortæller om områdets tilstand.

Naturaliseret

Indslæbningen af plantearter fra andre lande starter ofte langs færdselsårer og i byerne, hvor der bor flest mennesker. Begge steder er der stor rejseaktivitet, sker indførelse af råvarer og haveplanter mv. fra udlandet. En del af de indslæbte arter tilpasser sig levevilkårene i Danmark og bliver naturaliseret.

1 Levende/døende træer med afskallet bark, større døde grene, hulheder osv.

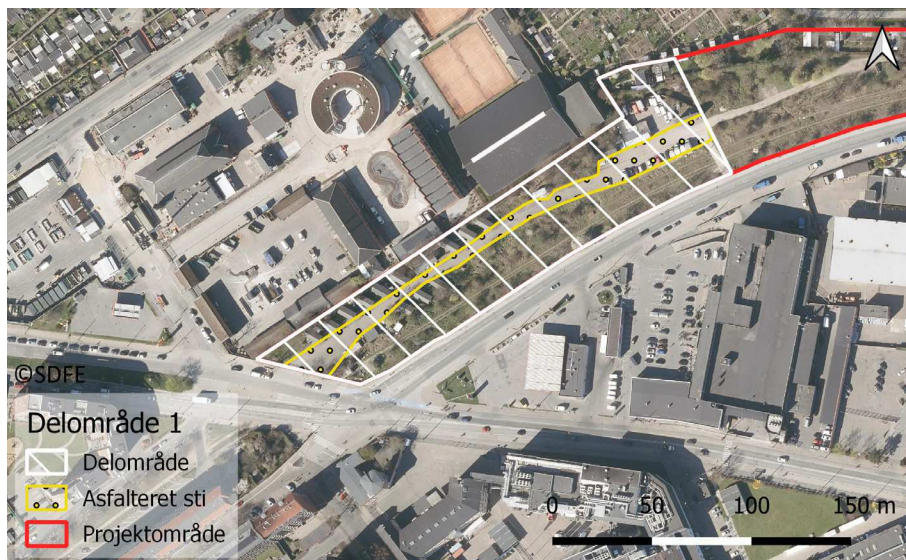
Kort 2 – Oversigt over delområderne

Beskrivelser af delområder

Delområde 1

Området rummer det første stykke af Amagerbanen fra Vermlandsgade, fra den vestlige indgang og ender ved den østlige del af biludlejningspladsen (The Autorental Group), hvor asfaltstien ender.

Kort 3 - Delområde1

Den asfalterede sti

Arealet omkring den asfalterede sti består af høje græsser og selvgroet kratvegetation langs kanterne, med buske, træer og slyngplanter. Flere af arterne i området betegnes som ikke hjemmehørende, naturaliserede og sågar invasive. Krattene er varierede med både åbne og mere tætte dele med buske og mindre træer. De mest tætbevoksede partier blev set langs den sydlige kant mod Uplandsgade og centralt, lige vest for biludlejningspladsen.

Vegetation langs den asfalterede sti hvor man kan se den åbne vegetation langs grusstierne som er under delvis tilgroning samt vegetationen i asfaltrevner, kratpartier og høje græsser langs stien.

Områderne mellem krattene og den asfalterede sti er grusbelagte, hvor en større andel af vegetationen består af enårige og ruderate arter. Den udbredte forekomst af enårige arter i vegetationen hænger sammen med at der på området, siden 2003 var opstillet skurvogne (Blå barakker) til hjemløse, som nu er fjernet, hvilket har givet anledning til etableringen af pionér- og nøjsomme arter. Det forventes dog at den enårige vegetation, hurtigt svinder ind pga. successionen, hvor flerårige arter med tiden vil komme til at dominere. Det kan allerede ses ved etablering af Grå-Bynke, flerårige græsser samt brombærkrat som er begyndt at dække dele af grusarealerne.

Selve den asfalterede sti var for det meste fri for vegetation, men græsser og bredbladede urter har etableret sig mellem revnerne i asfalten.

Jernbanen

Begge sider af jernbanen er tilvoksede med selvsået krat, bestående af træer, buske og slyngplanter. Den nordlige del af krattet separerer den asfalterede sti og jernbanen.

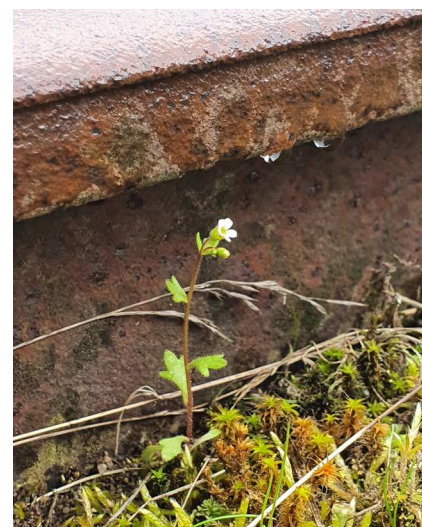
Vegetationen langs selve jernbanesporet bliver slået uden opsamling af førne. Her består jorden af grus og ruderate arter som Klæbrig-Hønsetarm, Femhannet-Hønsetarm, Markarve og Blød Hejre. Den lille Trekløft-Stenbræk blev observeret op ad skinnerne.

Flere områder langs skinnerne var også græsbevoksede, med partier som havde udviklet en overdrevslignende vegetation, som man ofte finder langs tørre soleksponerede vejkanter. Af overdrevsarter var der Alm. Røllike, Prikbladet Perikon og Rød-Svingel. Eksotiske stenurter som Bjerg-Stenurt var også naturaliseret langs jernbanen. Overdrevsvegetationen i delområde 1 var relativt dårligt udviklet, med få arter, som følge af konkurrence fra græsvegetationen samt nedtrampning af stier langs jernbanen.

Potentialer og trusler

Området minder om et "brownfield"¹ - areal med en meget høj plantediversitet, som skyldes kombinationen af de mange enårige arter, samt forvildede og plantede haveplanter sammen med elementer af naturlig flora fra krat og græsland.

Grusarealerne langs den asfalterede sti, syntes at være mere tørre og soleksponerede. Disse arealer rummer derfor et større potentiale til at udvikle et overdrevssamfund, under forudsætning at arealet bliver plejet med dette for øje, eller i hvert fald en drift som er gunstig herfor. Uden pleje, som fx 1-2 årlige slåninger med opsamling af afklippet førne, vurderes det at grusarealerne med tiden vil blive domineret af flerårige næringstolerante arters som Alm. Hundegræs, Alm. Kvik, Draphavre, Grå-Bynke og sandsynligvis Sildig Gyldenris og Japan-Pileurt inden det springer over i kratlignende vegetation.

Trekløft-Stenbræk er en usædvanlig art tilknyttet tørre og sandede miljøer. Den ses i bymiljø oftest på jernbanearealer som minder om dens naturlige voksesteder udenfor byerne på tørre sandede bakker og skrænter. Arten er også kendt fra baneterænnen ved Otto Busses Vej (billede ikke fra København).

1 Brownfield - Tidligere udnyttede arealer, der af forskellige årsager ikke benyttes i øjeblikket og som potentielt kan være forurenede

Til venstre - den delvist veteraniserede Ahorn med afskallende bark og hulheder. Til højre - tre af de invasive planter i området, hhv. Canadisk-Bakkestjerne, Sildig-Gyldenris og Japan-Pileurt, som potentielt kan blive et problem for andre arter i området, hvis de får lov til at sprede sig helt uhæmmet.

Lignende gør sig gældende for området langs jernbanen, her bliver der dog slået for at holde banen fri fra tilgroning, og opsamling af førne kan forbedre kvaliteten men yderligere plejeindsats vurderes ikke at være nødvendigt for nuværende.

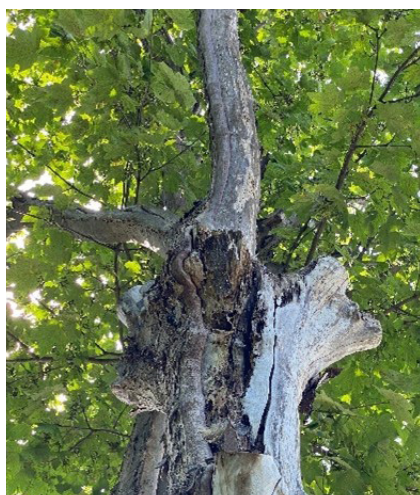
Få elementer af særlig værdi blev noteret i området, fx en høj Ahorn med et spættehul (nu beboet af gedehamse) og mange billehuller i varierende størrelse. Træet fungerer som potentielle levesteder for svampe, insekter og fugle. Flere af træerne og de tættere dele af krattet syd for den asfalterede sti dannede lignende levesteder for ynglende fugle.

De mange blomstrende buske og soleksponerede gruspartier langs den asfalterede sti og jernbanen, danner gode betingelser for gravebier (Andrenidae spp.), som Rødhalet Jordbi og bladskærererbier (Megachilidae) og maskebier (Hylaeus) som der bl.a. blev observeret i Rosen- og Kornelbuskene.

Flere invasive arter som Japan-Pileurt, Sildig-Gyldenris, Canadisk-Bakkestjerne, Pastinak, Plettet Voldsnegl og Harlekin-Mariehøne blev også observeret i området. Særligt Japan-Pileurt var bestanddannende i flere dele af området. Det anbefales derfor at en bekæmpelsesplan udarbejdes for nogle af de mest aggressive invasive arter. Derudover vil tilgroning og manglende slid gennem brug eller målrettet pleje af grusarealerne true den åbne vegetation og tilhørende fauna i området.

Til venstre - Ahorn med afskallet bark med et spættehul og billehuller.

Til højre - Samme Ahorn med de tydelige billehuller.

Delområde 2

Delområdet omfatter arealet fra hvor den asfalterede sti ender og fortsætter frem til den næste indkørsel ind til nyttehaverne, overfor Laplandsgade.

Kort 4 - Delområde 2

Grusstien

Tværs gennem området løber en grussti. Begge sider af grusstien er tæt bevokset med krat hhv. bestående af buske, træer og slyngplanter. Vegetationen langs den nordlige del af stien består fortrinsvis af høje buske fra haverne, hvilket muligvis kan forklare den høje andel af ikke hjemmehørende arter, som havde forvildet sig på begge sider af stien. Blandt disse var der Ildtorn, Stedsegrøn Gedeblad, Lodret og Vandret, Syren, Liguster, Snebær, Rynket Rose og Spiræa.

Dele af kratvegetationen skyggede for stien. I disse partier blev der observeret skyggetolerante arter som er knyttet til hegn, krat og skovkanter, fx Hulsøvøb og Løgekarse. I de soleksponerede områder blev der observeret flere arter af svirrefluer på brombærkrat og ligusterhække, blandt disse var der Dobbeltbåndet Svirreflue, Håret Dyndflue og sjældne arter som Stor Humlesvirreflue og Klit-Hvapsesvirreflue.

Tæt kratvegetation som skygger for lyset, så bundvegetation udvikles med skyggetolerante arter.

Jernbanen

Jernbanen deler sig i to inden for delområdet, med kratpartier mellem de to jernbanespor. Vegetationen langs og mellem jernbanerne rummer flere arter der regnes for positive i naturlige plantesamfund tilknyttet overdrev. Det er arter som Håret-Høgeurt, Alm. Røllike, Merian, Bugtet-Kløver, Høst-Borst, Eng-Gedeskæg, Prikbladet Perikon, Blodrød-Storkenæb, Mark-Rødtop og Markarve. Flere bestande af eksotiske stenuarter som Bjerg- og Hvid-Stenurt blev også observeret.

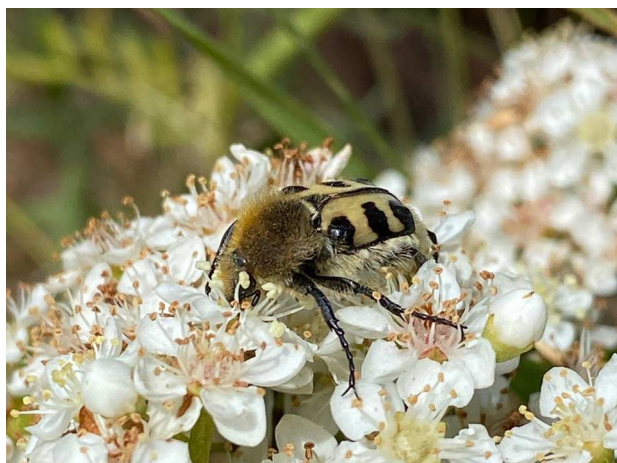
Områderne omkring jernbanerne bestod af krat med buske, mellem store træer og slyngplanter. Sjældne plantearter som Pile-Alant, Klæbrig Hønsetarm og Trekløft-Stenbræk blev også observeret langs jernbanerne og delvis i krattet. Disse arter er rødlistede med værdien LC (least concern - ikke truet), og deres bestandsudviklinger er stabile. Særligt Klæbrig Hønsetarm og Trekløft-Stenbræk er i nyere tid blevet mere hyppige på baneterræner, da de begunstiges af de tørre og lysåbne forhold. Trekløft-Stenbræk kan optræde i store bestande på baneterræner.

Den sjældne Lille Humlebille blev også observeret fouragerende på flere hvidblomstrende arter, bl.a. Brombær, Kornel og Ildtorn. Arten kendes fra gamle jernbaneterræner, hvor larverne sandsynligvis lever af det frønnede træ i de gamle jernbanesveller, der fungerer som erstatning for dødt ved i naturlige habitater.

De mange blomstrende planter og soleksponerede områder, giver også gode fourageringsgrundlag for de voksne individer. Lille Humlebille er relativt nyindvandret til Danmark, og findes her på sin nordlige udbredelsesgrænse, hvorfor den fortsat er fåtallig herhjemme.

Øverst til vestre - den sjældne Lille Humlebille blev fundet langs skinnerne. Øverst til højre - en varieret overdrevs-vegetation med arter som Håret Høgeurt. Nederst - nyslåede områder langs skinnerne samt krat bestående af Flerårig Ærteblomst og Brombær mellem de to skinner.

Generelt er kombinationen af rigelige mængder dødt ved i store dimensioner og masser af blomster i varme soleksponerede områder, et attraktivt levested for mange store billearter.

Potentiale og trusler

Vegetationen langs jernbanen i delområde 2 har større potentiale end vegetationen i delområde 1, da det rummer flere arter knyttet til overdrev, som kan klare de tørre soleksponerede forhold i området. Slåningen hjælper også med at holde vegetationen lav, og giver plads til flere arter. Området langs stien har udviklet en anderledes naturtype, som minder om skovkantsvegetation med skyggetålende arter.

De potentielle trusler er igen de invasive arter, hvor der i dette delområde blev registreret Sildig Gyldenris, Japan-Pileurt og Rynket Rose. Eventuelle plejebehov falder på at fjerne eller holde de invasive arter i skak, holde jernbanen lysåben og udbrede forekomsten af de positive arter.

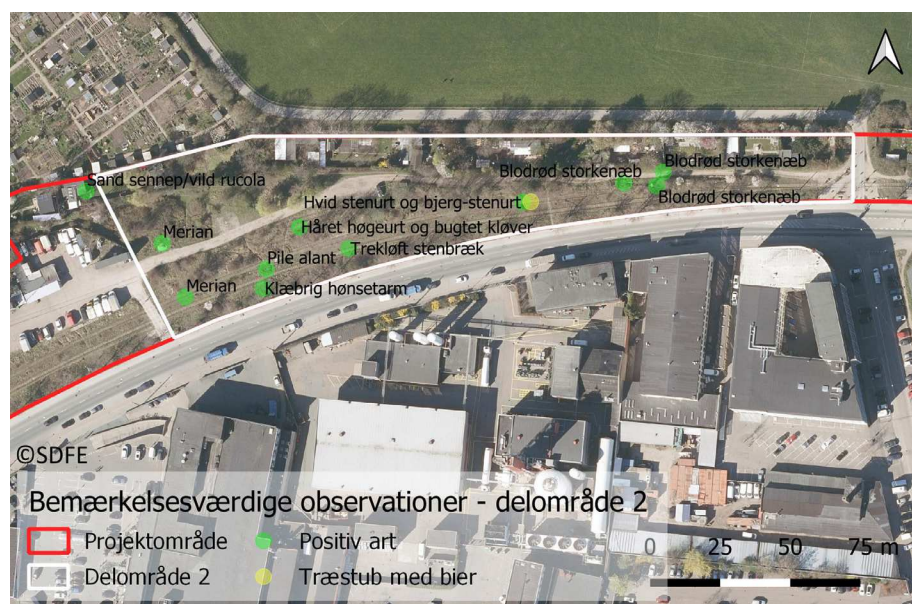
Under registreringerne blev der observeret en væltet træstub, som husede flere arter af bier samt deres redeparasitter i forladte billehuller. Grenstakkene som ligger inde i krattet langs jernbanerne fungerer også som levesteder for insekter og overvintringssteder for små pattedyr og padder. Dog har brugerne af Amagerbanen klaget over det æstetiske ved stakkene, men de bliver tilsyneladende ikke fjernet.

Den korte afstand mellem det åbne jernbaneareal og det delvist lukkede kratområde langs stien, har potentiale til at fremme arter som er afhængige af begge naturtyper, f.eks. kan svirrefluer med predatoriske larver holde til i kratområderne med mange bladlus, mens de voksne individer fouragerer i de lysåbne områder med blomster. Vinbjergsneglene (bilag V¹) holdt også til i bunden af tætte krat, hvor der er skygge, fugtigt og råddent plantemateriale.

1 Bilag V-arter: EU's habitatdirektiv forpligter medlemslandene til at sikre, at indsamling og udnyttelse af en række arter ikke påvirker eller hindrer, at arterne kan opnå såkaldt gunstig bevaringsstatus. Arterne er anført på direktivets bilag V.

Flere stakke med grene og kviste og en enkelt væltet træstub fungerer som levesteder for områdets fauna.

Kort 5

Delområde 3

Delområde 3 er en relativ lang og smal strækning der strækker sig fra indkørslen ind til nyttelagerne overfor Laplandsgade og til vegetationen bliver mere lysåben og vedplanter begynder at ophøre østpå langs jernbanen.

Kort 6 - Delområde 3

Da delområdet mere eller mindre kun består af jernbanen og en smal sti, langs det første stykke uden krat imellem banen og stien, er området ikke blevet yderligere opdelt og beskrevet i separate afsnit som de to forrige delområder.

Delområde 3 er som delområde 2 primært bestående af skyggende kratvegetation langs dele af strækningen, med skyggetålede arter som Engelsk Vedbend, Alm. Hulsvøb, Stor Nælde og Feber-Nellikerod. Krattet i grøften indeholder et tæt og mørkt krat med ældre arter tilhørende slægten Prunus (formentlig Fuglekirsebær), som ikke er set i de andre delområder.

Dele af krattene indeholder gamle selvsåede træer bl.a. Mirabel, der er gode levesteder for både fugle og insekter

Langs jernbanen ses igen en fin overdrevsvegetation med Blodrød Storckenæb, Harekløver, Høst Borst, Eng Brandbæger, Prikbladet Perikon, Alm. Røllike, Gul Snerre samt naturaliserede sukkulenter som Rød Stenurt og Sankthansurt. Sidstnævnte forekommer naturligt langs kysten og kan derfor også være en spontan art på stedet. Dele af krattet langs kanterne dækkede også ind over området med jernbanerne og dannede en tunnel med lukket kronetag.

I den sidste del af strækningen stod der flere plantede egetræer i vandingsposer, som ifølge de lokale haveejere er blevet udplantet, som erstatning for en tidligere kratrydning langs banen. Ifølge samme har kratrydningen haft negative konsekvenser for fuglelivet, som i stedet er flyttet til den vestlige ende af strækningen.

Lille Humlebille blev observeret fouragerende på blomstrende brombær på den østlige strækning af banen, hvor krattet åbner op.

Øverst tv. – I de mere åbne dele af krattet er der blevet plantet egetræer, som står i vandingsposer.

Øverst th. - dele af jernbaneområdet var overskygget af krattene langs strækningen.

Nederst - En Hvid Vipstjert med unger blev spotet langs banen, hvilket kan tyde på at arten har en eksisterende ynglebestand i området.

Potentialer og trusler

Ligesom i delområde 2, ligger der flere stakke med grene og kviste i krattet mod nord, som man burde lade ligge så de kan fungere som leve- eller overvintringssteder for områdets dyreliv.

Det tætte krat bestående af ældre fuglekirsebærtræer og hvidtjørn, skaber komplekse strukturer som fungerer som redepladser for flere arter af fugle tilknyttet krat. Hvid Vipstjert med unger blev bl.a. set i dette område, potentielt har den bygget rede i hulheder i nogle af de ældre træer.

Jernbanen som holdes fri fra tilgroning, har også potentiale til at huse flere overdrevsarter, som kan etablere sig fra de forrige strækninger af jernbanen, på betingelse af at der bliver åbnet mere op for krattet over jernbanen, som i flere områder er helt tilvokset og skyggende. Der er imidlertid også kvaliteter ved gamle træer og krat, så en afvejning og plan er nødvendig hvis begge slags skal bevares.

Flere invasive arter som Sildig Gyldenris og Canadisk Bakkestjerne blev registreret i området, dog var bestandene stadig små og til at kontrollere.

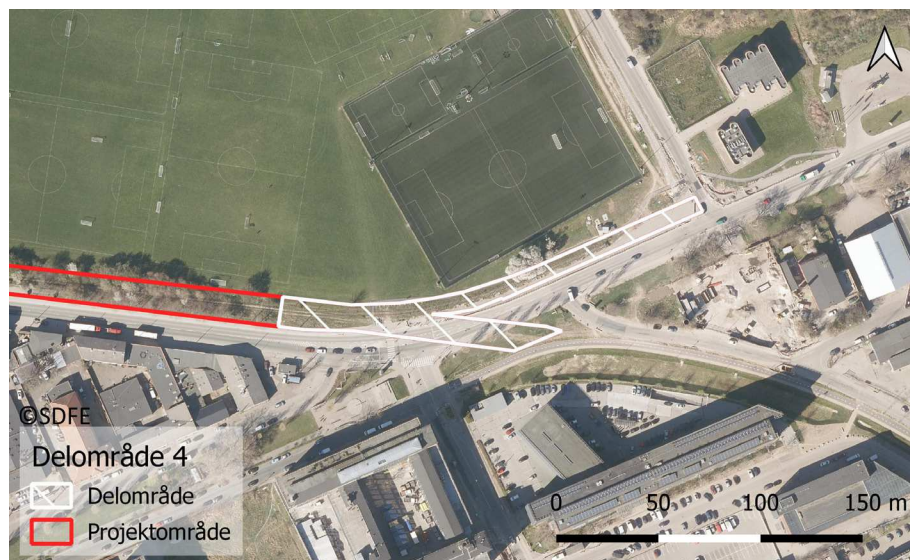

Kort 7

Delområde 4

Delområdet består udelukkende af den lysåbne del af jernbanen uden krat og kun en smal, vegetationsløs trædesti langs strækningen.

Området er unikt for projektområdet ved at hele strækningen er lysåben, uden kratbevoksning, dog med enkelte fritstående træer langs siderne.

Kort 8 - Delområde 4

Plantelisten var i dette delområde mere fattig, hvilket skyldes fraværet af gammel kratvegetation og de tilhørende arter, samt færre forvildede havearter. Overdrevsvegetationen bliver også mere sparsomt hvilket vurderes at være grundet en kraftig græsvækst mellem skinner og sveller der udkonkurrerer de bredbladede urter. Området kan betegnes som et græsareal domineret af græsser.

Delområdet forgrener sig i den østlige del, hvor den nordlige forgrening når over til et jordforstyrret areal med mange enårige arter som Vellugtende Kamille og Vindaks.

Potentialer og trusler

Eftersom området er lysåbent og tørt, har det potentiale til at rumme flere arter tilknyttet overdrev. Dette kræver dog at den tætte græsvegetation mellem svellerne brydes gennem målrettet pleje eller andre anlægstiltag.

Ingen invasive arter blev registreret i området og der var som sådan ikke nogen bemærkelsesværdige trusler eller særlige værdifulde elementer, udover at området rummer fritstående træer og i sig selv er unikt med meget af den græslandsagtige vegetation.

Den lysåbne strækning med tæt græsbevoksning langs og mellem skinnerne.

Stående dødt ved med svampe og insekthuller.
Fugle kasse, i år bosat af humlebier.

Amagerbanens haver

Haverne ved Amagerbanen rummer fine skrukturer til gavn for biodiversiteten. I undersøgelsen er flere haver besøgt og havernes brugere er interviewet og har bidraget med fotos og historiske observationer.

I flere af haverne er dele af jernbanen blevet integreret i haven. Svellerne bliver bl.a. brugt til pynt og plantekasser. De gamle halvrådnede sveller fungerer samtidigt som levesteder for vedboende insekter, som Lille Humlebille, og forskellige svampe.

Selv i de mere veltrimmede haver var der mikrohotspots for biodiversitet, i form af dødt ved med billehuller og bier, som ejeren bruger til pynt. I det hele taget var der en del dødt ved i haverne, som døde træer med svampe i og en enkelt brændestabel til glæde for insekter og overvintrende dyr. Også forskellige planker og skurbygninger, med dele i naturligt forfald, udgør levesteder for vedboende biller.

Udover det døde ved, har havelejerne også selv taget initiativ til at hjælpe biodiversiteten, ved at lade græsset gro, og plante arter som er populære blandt de nektarsøgende insekter. Efter en snak med flere af havelejerne, herunder gennemgang af fotos, blev det også konkluderet at der tidligere er fundet Lille Vandsalamander i en af deres brønde, og flere havde observeret Skrubtudse i deres haver.

Områdets paddeliv bliver bl.a. begunstiget af flere potentielle skjulesteder og overvintringspladser i de enkelte haver. Det drejer sig bl.a. om stenbunker, stablede brædder, brændestabler og områder under haveskurerne. Disse strukturelle elementer har stor betydning for at padderne har funktionelle overvintringssteder i området og der findes én eller flere af disse elementer i langt de fleste af haverne.

Tv - Lille vandsalamander fundet i havebrønd.
Th - Skrubtudse fundet i flere haver.

Dødt ved brugt som pynt i en ellers veltrimmet have.

Mange af de strukturelle elementer der kan fungere som overvintringssted for padder, som bunker af brædder, grene og kvas er ligeledes gode leve- og overvintringssteder for pindsvin. Flere haveejere har observeret pindsvin i deres haver eller andre steder i området, og det vurderes at der findes leve- og overvintringssteder for pindsvin i mange af haverne samt i flere af de tætte krat i resten af området.

Der blev ved et af feltbesøgene observeret en ræv i området. Haveejerne berettede at den ofte ses i området, og at de formoder at den holder til i en have der fremstår forladt og ubenyttet.

Der findes desværre ikke mange træer med hulheder i haverne, til fordel for de hulrugende fugle som musvit, rødstjert og blåmejse som er kendte ynglefugle i københavnske parker og som er observeret i parken ved Christians Havns Vold umiddelbart nord for Amagerbanen. Men de opsatte fuglekasser giver gode muligheder for netop disse fugle og haveejerne fortalte, at der er fugle der yngler i kasserne. Der berettes ligeledes om ynglende fugle i hække og buskadser. Foruden ringdue der er identificeret af en haveejer, kan der være tale om bl.a. gærdesanger, gråspurv, skovspurv eller solsort der er kendte ynglefugle i parken ved Christians Havns Vold. I år var der en humlebikoloni bosat i en af fuglekasserne.

Fuglene nyder også godt af de mange fuglebade og foderpladser i haverne, det rige insektliv samt de mange frugttræer og -buske. Der findes elementer der begunstiger de mindre fugle knyttet til bl.a. krat og skov i de fleste af haverne, ligesom der også er opsat fuglekasser til de hulrugende fugle i de fleste haver.

Der blev berettet om en lille 'lokal' rovfugl, som holder til i området og som er observeret musende over området ved flere lejligheder - det vurderes at der sandsynligvis er tale om en Tårnfalk eller en Spurvehøg. En haveejer har ved flere lejligheder set rester af fugle i hans have. Det kan dog også være den lokale Ræv (NT¹), som står bag. Der er ikke kendskab til hvorvidt denne rovfugl yngler i området eller blot benytter området til fouragering.

Forladt have beboet af ræv.

1 NT - Den danske rødlistekategori "Næsten truet" - tæt på eller det er sandsynligt at den opfylder kriterierne for kritisk truet, truet eller sårbar

Fredede, rødlistede og andre særligt bemærkelsesværdige arter

Under registreringerne og kortlægningen udført i 2021, blev der ikke observeret nogen padder. Havelejerne har dog efterfølgende indsendt fotodokumentation på fredede arter som Lille Vandsalamander og Skrubtudse, som er observeret i haverne.

Derudover har flere lokale set en rovfugl og flere arter af småfugle samt Pindsvin og Vinbjergsnegl. Sidstnævnte blev også set under feltundersøgelserne. Pindsvin og Vinbjergsnegl er fredede arter. Kun Ræv (NT), som er blevet set af havelejerne og observeret under feltundersøgelsen d. 28/7-2021, hører til de rødlistede arter.

Af andre bemærkelsesværdige arter blev der observeret relativt sjældne insekter, som Klit-Hvepsesvirreflue, Stor Humlesvirreflue og Lille Humlebille

Derudover blev der observeret de relativt sjældne plantearter, Strand-Sennep, Klæbrig-Hønsetarm (*Cerastium glutinosum*), Pile-Alant (*Inula salicina*), Sand-Lucerne (*Medicago sativa subsp. x varia*), Kirtel-Natskygge (*Solanum nigrum subsp. Schultesii*) og Trekløft-Stenbræk (*Saxifraga tridactylites*). Af andre værdifulde arter for et byområde, der blev observeret kan nævnes Blodrød Storkenæb (*Geranium sanguineum*), Merian (*Origanum vulgare*), Håret Høgeurt (*Pilosella officinarum*), Almindelig Knopurt (*Centaurea scabiosa*), Gul-Snerre (*Galium verum*) og Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*).

Den sjældne og truede skærmarve (EN¹) vurderes at kunne være i området. Skærmarve er knyttet til tørre og næringsfattige naturtyper og findes typisk på kystskrænter og strandoverdrev, men observeres også på baneterræner og er kendt fra baneterrænet ved Dybbølsbro. Den blomstrer i april-maj og kan være overset da første feltbesøg i midten af juni, var på bagkanten af deres blomstringsperiode.

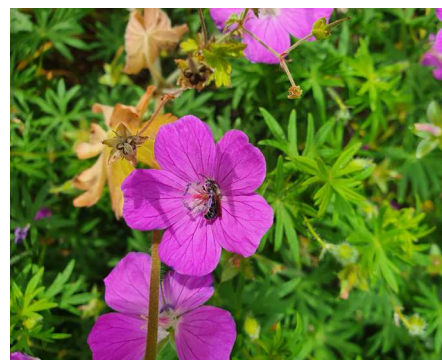
Feltundersøgelserne fokuserede på floraen, naturtyper og positive strukturer, og der blev ikke målrettet kigget efter andre organismegrupper. Området huser derfor potentielt flere rødlistede-, fredede- og bilag arter, som ikke blev observeret.

Ifølge zoolog Lars Thomas², forekommer den kritisk truede smælder, *Ampedus praeustus* (CR³), muligvis i området. Artens eneste stabile bestand i Danmark er ved Christianshavn og den er stærkt knyttet til store mængder dødt ved i store dimensioner. Med Amagerbanens placering tæt ved Christianshavn og med de mange svelle som er udlagt i området, og som har ligget der så længe, er der en vis sandsynlighed for at arten kan forekomme, men den er endnu ikke rapporteret fra stedet.

Tv. – Rødstjert set i en af haverne ved Amagerbanen.

I midten – Vinbjergsnegl fandtes flere steder langs banen.

Th. - Blodrød storkenæb.

1 EN - Truet, arter der ikke kan henføres til kritisk truet, men at der alligevel er en meget høj risiko for, at den vil uddø i den vilde natur. Arter der henføres til kategorien truet har typisk meget små populationer eller lider under meget stor tilbagegang

2 Personlig kommentar af Lars Thomas

3 CR – Kritisk truet, når der er en overordentligt stor risiko for, at arten vil uddø i vild tilstand i nær fremtid.

De ekstremt sjældne edderkopper, Stor Kartespinder (*Amaurobius ferox*) og Bænkebideredderkop (*Dysdera crocata*) er tidligere blevet observeret omkring Naturværkstedet Kløvermarken.

Det kan derfor tænkes at de også er til at finde langs Amagerbanen. Det vil kræve en målrettet eftersøgning at belyse om arterne findes her, alternativt kan opmærksomheden på deres mulige tilstedeværelse måske føre til at naturinteresserede personer dokumenterer hvis individer af den voksne bille eller edderkopperne viser sig i området.

Flagermus og andre arter på habitatdirektivets bilag IV

Der er i undersøgelsesområdet ikke observeret bilag IV-arter eller fundet egnede træer og tilsvarende strukturer der huser flagermus. Der var dog en enkelt have, som ikke har været brugt i mere end 10 år, der havde et råddent skur som potentielt kunne være et sommeropholdssted for flagermus. Det er i midlertidigt mindre sandsynligt at flagermus ville flytte ind pga. den kraftige tilgroning af haven og sandsynligvis også omkring indflyvningen ved det tilhørende skur.

Områdets naturindhold vurderes at give ophav til en insektmængde, der sammen med andre naturelementer i lokalområdet, tiltrækker flagermus som findes i bynaturen. Områdets størrelse og karakter har i den sammenhæng en værdi som fourageringsområde for flagermusene.

Der er ingen kendte observationer af flagermus fra området ved Amagerbanen. Der er dog observeret Skimmelflagermus, Brunflagermus, Vandflagermus, Langøret Flagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus i et område inden for 10 km² af Amagerbanen, i perioden 1973-2019

For med sikkerhed at kunne vurdere Amagerbanens funktionalitet for flagermus er det nødvendigt at foretage undersøgelser med detektorer i området.

Samlet vurdering

Omringet af byen, fungerer naturen på Amagerbanen som et refugie, for mange af områdets arter. Mange af disse vil forsvinde hvis strækningen fx bebygges.

Vurderingerne i dette notat er baseret på samlet 3 feltbesøg til området, observationer fra havelejerne samt indsamlet data fra forskellige rapporter og offentlige databaser.

Sjældnere arter som Lille Humlebille finder ofte levesteder og kan være talrige i bynatur. Dette skyldes en ofte mere blomsterrig flora i byerne kombineret med en stigende mængde stort, dødt ved i byrummet og det urbane landskab. På Amagerbanen er de sandsynligvis afhængige af de gamle sveller, for at fuldføre deres livscyklus.

Dette er et fænomen man bl.a. også ser hos Grøn Guldbasse og Næsehorns-bille, som flytter ind i folks kompostbunker. På grund af den meget langsommelige veteraniserings-/ nedbrydningsproces vedplanter gennemgår, tager det årtier før et dødt træ har noget den rigtige grad af forrådnelse, skabt af hvidmuld, før arter som Grøn Guldbasse og Næsehorns-bille vil benytte det. Da praksis med at efterlade dødt og døende ved i mange skove i Danmark er relativ ny, er der på nuværende tidspunkt en lav kontinuitet mellem det frønnede ved i og mellem skovene. I stedet benyttet mange arter sig af andet substrat i byen, bl.a. rådden kompost og savsmuld fra savværker (pga. det store overfladeareal på savsmuld, når det den 'rigtige' forrådnelse grad efter nogle måneder).

Det døde ved, soleksponerede grusarealer og rige blomsterflor skaber vigtige levevilkår for områdets vilde bier. De små bier, som de uanseelige maskebier, har korte fouragerings-distancer, derfor er de afhængige af at redepladsen og fourageringsarealet er tæt beliggende på hinanden. Bierne er også vigtige for bestøvningen af områdets planter og dermed deres frugtsætning, som udnyttes af fx fugle og pindsvin og desuden har værdi for borgere som kan plukke mange brombær og mirabeller.

Udover bestøvning, er redeparasitter som *Sapyga quinquepunctata* (mangler dansk navn), hvepsebier og Kugleguldhveps (alle set i området) også afhængige af de vilde bier. Endvidere, er larverne af de store Humlesvirrefluer som Hvidbåndet Humlesvirrefluer og den sjældne Stor Humlesvirrefluer (begge observeret i området), afhængige af de sociale humlebier, som de snylter på.

Klit-Hvepsesvirrefluer bruger bl.a. også banen, som en potentiel spredningskorridor fra Amager Fælled, som huser en større bestand af arten.

Mindst to forskellige paddearter vurderes at leve i området. Skrubtudse og lille vandsalamander er observeret af havelejerne og der er gode fouragerings- og overvintringsmuligheder i både haver og på andre dele af området.

Tv. – Stor Humlesvirrefluer. Th. – Klit-Hvepsesvirrefluer. Bemærk at billederne ikke er fra Amagerbanen.

Flere fuglearter som Ringdue, Musvit og Hvid Vipstjert er observeret af havelejere og yngler dermed med sikkerhed i områder, hvor der er tætte krat, fuglekasser og rigt med insekter. Derudover yngler der givetvis andre arter i området knyttet til krat og buskads eller som kan yngle i de opsatte fuglekasser.

De insekt- og altædende fugle skaber fødegrundlag for rovdyr som Ræv og Tårnfalk/Spurvehøg), som er kendt fra området omkring Amagerbanen og fra nærliggende naturnære arealer som Christianshavns Vold.

Kilder

www.Arter.dk

Baagøe, H.J. & Jensen, T.S. - 2007: Danmarks Pattedyr Atlas. Gyldendal.

Moeslund, J.E., Nygaard, B., Ejrnæs, R., Bell, N., Bruun, L.D., Bygebjerg, R., Carl, H., Damgaard, J., Dylmer, E., Elmeros, M., Flensted, K., Fog, K., Goldberg, I., Gønget, H., Helsing, F., Holmen, M., Jørum, P., Lissner, J., Læssøe, T., Madsen, H.B., Misser, J., Møller, P.R., Nielsen, O.F., Olsen, K., Sterup, J., Søjting, U., Wiberg-Larsen, P. og Wind, P. 2019. Den danske Rødliste. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi.

www.redlist.au.dk

Rasmussen, L.M. 2016. Christianhavns Vold. Fugle og forvaltning 2016. Rapport fra Natur360 til Københavns Kommune

Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) - 2007: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635. <http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>

Personlig kommentar af Lars Thomas, zoolog og biolog (maj 2021)

Henvendelse ang. fredningssag om DSB-grunden ved Amagerbanen

Amager Øst Lokaludvalg vil hermed anmode Økonomiforvaltningen om, at processen med fredningssagen vedr. Amagerbanen afventer den proces som Kilden & Hindby har igangsat og sættes i bero.

8. marts 2022

Lokaludvalget er gennem vores arbejdsgruppe blevet opmærksomme på at byudvikler Rune Kilden fra virksomheden Kilden & Hindby, i samarbejde med PFA, har fået en aftale med DSB om at købe arealet, såfremt de kan udvikle et projekt som alle parter kan blive tilfredse med.

Lokaludvalget følger processen tæt og har deltaget i de to første møder mellem brugerne og Kilden & Hindby samt det lokale arkitektfirma WERK, som er sat til at illustrere de ideer som brugerne kommer op med. Der er planlagt en workshoprække og disse vil blive gennemført inden sommerferien 2022.

Amager Øst Lokaludvalg har i 2021 haft en arbejdsgruppe som har arbejdet med de problemstillinger, der vedrører DSB-grunden ved Amagerbanen. Der har lokalt været en stor frygt for at DSB ved et salg ville afvikle haverne (som er blevet opsagt) og det rekreative omkring formidlingen om de gamle togskinners forbindelse til industriudviklingen (og afviklingen) på Amager, som foreningen Amagerbanens venner så fint har stået for.

Brugerne af området (foreningen Amagerbanens Venner og haveejerne) har i lang tid forsøgt at få en afklaring på områdets status og dermed deres fremtid.

Arbejdsgruppen i Lokaludvalget har over flere omgange (ligesom brugerne) forsøgt at komme i dialog med DSB, uden held. Det har ført til et arbejde med at rejse en fredningssag, samt udviklingen af en visionsplan for området, med eksempler på hvordan man kunne skabe en udvikling af området inden for fredningens rammer. Det har dog ikke været optimalt, da DSB ikke har deltaget i arbejdet.

Processen, der er igangsat af Kilden & Hindby i samarbejde med PFA, kan føre til udviklingen af et projekt som alle er tilfredse med. Derfor håber vi at fredningssagen kan sættes i bero.

Sekretariatet for Amager Øst
Lokaludvalg
Jemtelandsgade 3
2300 København S

Hvis forvaltningen har spørgsmål eller behov for et møde om ovenstående, er vi selvfølgelig klar.

Med venlig hilsen

Susanne Møller
Formand, Amager Øst Lokaludvalg